

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

ISBN 978-966-184-417-8

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

<i>Махрова С. С., Капліна Т. В.</i> Удосконалення діяльності готелю butik-готель «Mirax Boutique Hotel» у м. Харків за рахунок інновацій.....	57
<i>Мельник С. Д., Капліна Т. В.</i> Кав'ярня як потенційний конкурент на ринку ресторанного господарства.....	63
<i>Моцакова А. П., Капліна А. С.</i> Упровадження маркетингових стратегій готельних послуг на підприємствах готельного господарства	67
<i>Садовська Д. Ю., Капліна Т. В.</i> Розвиток висококомфортних готелів категорії «****»	73
<i>Ситник Г. С., Капліна Т. В.</i> Інноваційний розвиток – основа конкурентоспроможності підприємств готельного господарства.....	78
<i>Тищенко А. С., Капліна Т. В.</i> Удосконалення діяльності готелю «Аристократ» у м. Полтава за рахунок інновацій.....	83
<i>Чемеренкова М. Д., Рогова Н. В.,</i> Якість обслуговування в ресторанах України	88
<i>Шанран І. А., Капліна Т. В.</i> Оптимізація системи надання послуг закладами ресторанного господарства Сумського регіону.....	92

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

Освітня програма «Технології в ресторанному господарстві»

<i>Бугай А. В., Дяченко А. Р., Горючкіна В. О., Котляр М. С., Хомич Г. П.</i> Використання добавок фруктові сировини в технології харчових продуктів.....	97
<i>Скрипник А. В., Ричкін О. І., Тюрікова І. С.</i> Дослідження плодівих і ягідних купажів для технології десертів.....	104

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Освітня програма «Педагогіка вищої школи»

<i>Балковий В. Г., Кононець Н. В.</i> Особливості сучасного покоління учнів і студентів в умовах розвитку цифрового суспільства.....	109
--	-----

- та / Макринова Е. И., Святая Е. О. // Экономика и предпринимательство. – 2014. – № 12 (ч. 2). – С. 344–348.
3. Постова В. В. Особливості формування та підтримка іміджу підприємств готельно-ресторанного бізнесу / Постова В. В., Лук'янець А. В. // Підприємництво та інновації. – 2020. – №. 14. – С. 63–67.
 4. Рябенька М. О. Оцінка якості послуг у готелях і ресторанах / Рябенька М. О. // Причорноморські економічні студії. – 2020. – 2 (52). – С. 46–51.
 5. Рябенька М. О. Формування комплексної стратегії маркетингу готельних послуг / Рябенька М. О. // Ефективна економіка. Електронне фахове видання. – 2021. – № 4.

УДК 640:412

РОЗВИТОК ВИСОКОКОМФОРТНИХ ГОТЕЛІВ КАТЕГОРІЇ «****»

Д. Ю. Садовська, магістр спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Т. В. Капліна, д. т н., професор – науковий керівник

Анотація. В статті наведені результати дослідження стану і перспектив розвитку висококомфортних готелів в сучасних соціально-економічних умовах. Предметом дослідження є динаміка розвитку висококомфортних готелів в Україні. Мета дослідження полягає у визначенні основних чинників що впливають на розвиток висококомфортних готелів. Дослідження проводилося шляхом опрацювання нормативних актів, наукових публікацій з питань розвитку готельного бізнесу, даних державної статистики. В результаті дослідження розкрито сутність та механізм впливу різноманітних чинників на розвиток готелів високої комфортності.

Ключові слова: готельний бізнес, гостинність, туризм, попит.

Abstract. The article presents the results of a study of the state and prospects of development of highly comfortable hotels in modern socio-economic conditions. The subject of the study is the dynamics of development of highly comfortable hotels in Ukraine. The purpose of the study is to determine the main factors influencing

the development of highly comfortable hotels. The study was conducted by developing regulations, scientific publications on the development of the hotel business, state statistics. As a result of research the essence and the mechanism of influence of various factors on development of hotels of high comfort are opened.

Key words: hotel business, hospitality, tourism, demand.

Постановка проблеми. Готельний бізнес належить до галузей, які вирізняються динамічним розвитком. Водночас діяльність готелів, насамперед високого рівня комфорту, в умовах конкурентного ринку залежить від впливу різноманітних чинників.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблемним питанням розвитку сфери гостинності і зокрема готельного бізнесу присвячені дослідження вчених-економістів С. В. Мельниченко, Г. Т. П'ятницької, Т. І. Ткаченко та інших. Водночас особливості розвитку висококомфортних готелів ще недостатньо вивчені.

Формулювання мети. Мета статті полягає у визначенні ключових чинників, що впливають на створення і діяльність готелів високої комфортності та обґрунтуванню пропозицій, спрямованих на їх розвиток.

Виклад основного матеріалу дослідження. Після спаду 2014–2015 років вітчизняний готельний бізнес швидко відновив попит і повернувся у фазу зростання. В табл. 1 наведені дані про кількість гостей, що перебували у колективних засобах розміщення за 2013–2020 роки.

Таблиця 1 – Динаміка гостей КЗР за 2013–2020 роки, тис. осіб

Роки	Кількість гостей	Кількість гостей-іноземців	Питома вага іноземців, %
2013 р.	8 303,1	1 665,1	20,05
2014 р.	5 423,9	551,5	10,17
2015 р.	5 779,9	665,8	11,52
2016 р.	6 544,8	863,7	13,20
2017 р.	6 661,2	824,5	12,38
2018 р.	7 006,2	917,9	13,10
2019 р.	6 960,9	959,4	13,78
2020 р.	3 379,5	254,4	7,53

Розроблено автором за даними Державної служби статистики України [1].

В якості головних чинників, що обумовлюють динамічне зростання попиту на послуги гостинності, у тому числі готелів, науковці зазначають поглиблення процесів глобалізації світової економіки, зростання доходів населення, розвиток туризму і міжнародного співробітництва, транспортної інфраструктури [2, с. 32], поширення міського способу життя і великих міст внаслідок урбанізації [3, с. 112]. На нашу думку, наведені фактори і надалі будуть здійснювати вирішальний вплив на розвиток закладів гостинності.

Разом з тим, готельний бізнес і сфера гостинності в цілому є дуже вразливим до негативного впливу зовнішніх чинників, таких як військові конфлікти або пандемії. Пандемія Covid-19 відкрила нові можливості для динамічного розвитку фармацевтики, on-line торгівлі і послуг. Але переважна більшість галузей увійшли в період спаду чи стагнації. Найсильніше криза вдарила по авіаційним перевезенням, сфері послуг, закладам культури, оренді комерційної нерухомості.

Індустрія туризму включно з готельним бізнесом належить до галузей, які повною мірою відчули наслідки пандемії Covid-19. Згідно з прогнозом Всесвітньої туристичної організації внаслідок пандемії очікується скорочення попиту на 60–80 %, зменшення доходів в діапазоні 900 млрд – 1,2 трлн \$, втрата понад 100 млн робочих місць [4]. Вимушене скорочення або навіть повне припинення діяльності на час карантинних обмежень ставить заклади гостинності на межу банкрутства і змушує до вжиття заходів жорсткої економії, зокрема скорочення персоналу, зменшення заробітної плати найманих працівників, припинення інвестування у розвиток і оновлення матеріально-технічної бази тощо. Так, за даними Держкомстату у 2020 році кількість колективних засобів розміщення в Україні становила 1 337 од., що на 289, або на 17,8 % менше ніж у 2019 році [1].

Згідно з експертними оцінками у 2022 році очікується подолання пандемії і за рахунок ефекту відкладеного попиту можна прогнозувати швидке зростання обсягів реалізації готельних послуг.

Як відомо, наявність попиту створює економічну передумову діяльності суб'єкта підприємницької діяльності. Виходу на ринок нових готелів також сприяють відносно невеликі інвестиції у створення бізнесу, висока рентабельність готельних послуг. На нашу думку, саме ці чинники обумовили вихід на український ринок світових готельних ланцюгів, зосереджених на наданні заможним клієнтам ексклюзивних послуг.

В Україні найбільші інвестиції у розвиток готельного бізнесу вкладалися в період 2007–2012 років у зв'язку із динамічним зростанням економіки та проведенням фінальної частини чемпіонату Європи з футболу. У подальшому кількість готелів стабілізувалася. Зменшення інвестиційної привабливості готельного бізнесу, на нашу думку обумовлене надлишковою пропозицією послуг з розміщення. У зв'язку з цим, за даними Держкомстату розглянемо динаміку середньорічної завантаженості колективних засобів розміщення в розрізі України, Києва та окремих регіонів з розвиненою курортною інфраструктурою (табл. 2).

Таблиця 2 – Коефіцієнти завантаженості КЗР

Регіон	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Україна	0,31	0,30	0,20
м. Київ	0,36	0,37	0,19
Львівська область	0,21	0,16	0,14
Закарпатська область	0,31	0,30	0,18
Одеська область	0,27	0,28	0,17
Полтавська область	0,29	0,28	0,17

Розроблено автором за даними Державної служби статистики України [1].

Безумовно низька завантаженість стримує потенційних інвесторів, так як недоотримання доходу від реалізації послуг не дозволить згенерувати грошовий потік, необхідний для окупності капіталовкладень. Водночас дані табл. 2 вказують, що готелі мають значні резерви для збільшення обсягів реалізації послуг. Зазначимо, що усереднені дані не враховують особливості окремих сегментів ринку. Так, навіть в нинішніх складних умовах

діяльності оптимальна ринкова концепція дозволяє готелям категорій «****», «*****» зірок вести прибуткову господарську діяльність. Важливо обрати привабливі ринкові сегменти і зосередитись на задоволенні потреб цільової аудиторії.

Рекомендуємо визначати тип висококомфортних готелів залежно від цільових сегментів ринку (табл. 3).

Таблиця 3 – Рекомендована типізація готелів *****

Цільові сегменти	Тип готелю	Розміщення
VIP-персони	Апарт-готель	Великі міста, курорти
Особи з високим доходом (приватна подорож)	Апарт-готель, клуб-готель, butik-готель	Будь-де
Бізнесмени, топ-менеджери (ділова поїздка)	Бізнес-готель, Конгрес-готель	Великі міста
Корпоративні клієнти	Конгрес-готель, бізнес-готель	Великі міста

Висновки. Розвиток висококомфортних готелів потребує залучення інвестицій. Обов'язковою економічною передумовою створення нових підприємств є наявність попиту на готельні послуги, достатнього для генерування грошового потоку, необхідного для окупності інвестицій.

Успішна діяльність висококомфортних готелів на конкурентному ринку вимагає застосування ними оптимальної ринкової концепції, яка передбачає зосередженість на цільових сегментах споживачів. У зв'язку з цим Запропонована типізація висококомфортних готелів в залежності від потреб цільового сегменту.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 28.10.2021). – Назва з екрана.
2. Манов М. А. Проблеми розвитку готельно-ресторанного бізнесу в період подолання кризи [Електронний ресурс] / Манов М. А., Каролоп О. А. / Ресторанний і готельний консалтинг. Інновації. – 2018. – Т. 1, № 1. – С. 31–40.

3. Сіройч З. Значення сфери гостинності в управлінні сучасним мегаполісом / Сіройч З., Карягін Ю., Манов М. / Ресторанний і готельний консалтинг. Інновації. – 2019. – Т. 2, № 1. – С. 110–120.
4. Всесвітня туристична організація [Електронний ресурс]. – URL: www.unwto.org (дата звернення 30.10.2021). – Назва з екрана.
5. Мельниченко С. В. Готельні мережі на ринку туристичних послуг України / Мельниченко С. В. // Вісник Київського національного торгово-економічного університету, 2014. – С. 5–15.

УДК 330.341.1:338.242.2:640.412

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК – ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Г. С. Ситник, магістр спеціальності Готельно-ресторанна справа освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Т. В. Капліна, д. т. н., професор – науковий керівник

Анотація. Дослідження питання розробки заходів підвищення конкурентоспроможності підприємства на ринку готельних послуг. А також висвітлюється роль інновацій в підвищенні конкурентоспроможності готельних підприємств. Запропоновані енергозберігаючі інновації для підвищення конкурентоспроможності підприємств готельної індустрії.

Ключові слова: конкурентоспроможність, готельне підприємство, готельна індустрія, інноваційні технології, інноваційний розвиток.

Abstract. Research on the development of measures to increase the competitiveness of the enterprise in the market of hotel services. The role of innovations in increasing the competitiveness of hotel enterprises is also highlighted. Energy-saving innovations are proposed to increase the competitiveness of the hotel industry.

Key words: competitiveness, hotel business, hotel industry, innovative technologies, innovative development.

Постановка проблеми. З переходом економіки на ринковий механізм проблема конкурентоспроможності підприємств готельного господарства різко загострилася. В умовах постійно зростаючої конкурентної боротьби підприємствам готельного